

Brusel 25. listopadu 2024
(OR. en)

15469/24

EDUC 414
SOC 823
DIGIT 225
RECH 492

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Závěry Rady o strategických partnerstvích v oblasti vzdělávání a odborné přípravy

Delegace naleznou v příloze výše uvedené závěry Rady, které schválila Rada pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport na zasedání konaném dne 25. listopadu 2024.

Závěry Rady o strategických partnerstvích v oblasti vzdělávání a odborné přípravy

RADA EVROPSKÉ UNIE,

PŘIPOMÍNÁJÍC:

1. závěry ze zasedání Evropské rady konaného ve dnech 17. a 18. dubna 2024¹, ve kterých se vyzývá k podpoře vysoce kvalitních pracovních míst v celé Evropě prostřednictvím intenzivnějšího úsilí – s využitím posíleného sociálního dialogu – o dosažení hlavních cílů pro rok 2030 v oblasti zvýšené účasti na trhu práce, změny kvalifikace / prohlubování dovedností a celoživotního učení, prostřednictvím řešení nedostatku dovedností a pracovních sil v souvislosti s širšími demografickými trendy, včetně mobility talentů do Evropské unie a v rámci Evropské unie, a zajištěním rovných příležitostí;
2. Strategickou agendu na období 2024–2029, v níž byl oznámen závazek investovat do dovedností, odborné přípravy a celoživotního vzdělávání a podporovat mobilitu talentů v rámci Evropské unie i mimo ni²;
3. usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030)³ a usnesení Rady o jeho struktuře řízení⁴, neboť strategický rámec je hlavním nástrojem pro spolupráci mezi členskými státy, Evropskou komisí a zúčastněnými stranami, a je tudíž klíčovým nástrojem pro budování a uskutečňování partnerství mezi různými aktéry a úrovněmi řízení;
4. politické souvislosti této problematiky, které jsou uvedeny v příloze těchto závěrů.

¹ Dokument EUCO 12/24.

² Jak je uvedeno v závěrech Evropské rady ze dne 27. června 2024 (dokument EUCO 15/24).

³ Úř. věst. C 66, 26.2.2021, s. 1.

⁴ Úř. věst. C 497, 10.12.2021, s. 1.

ZDŮRAŽŇUJÍC, ŽE:

5. pro účely těchto závěrů Rady se „strategickým partnerstvím“ rozumí společné úsilí, které kromě vzdělávacích institucí a institucí odborné přípravy může zahrnovat veřejné orgány a další příslušné zúčastněné strany, jako jsou sociální partneři, služby zaměstnanosti, obchodní komory, podniky a obchodní sdružení, zástupci účastníků vzdělávání, výzkumné organizace a místní a regionální hospodářské a sociální subjekty, a jehož cílem je dosáhnout společných cílů a řešit společenské potřeby prostřednictvím vzájemné spolupráce a dlouhodobé vize.

UZNÁVAJÍC:

6. vyvíjející se výzvy a příležitosti, které přináší environmentální a klimatická krize, technologický pokrok, demografické změny, krize v oblasti zdraví a globalizace a které zdůrazňují potřebu inovativních a strategických přístupů ke vzdělávání a k odborné přípravě;
7. rozmanité prostředí vzdělávání a odborné přípravy v jednotlivých členských státech a význam přizpůsobení strategií a politik místním a regionálním podmínkám a současně podporu přeshraniční spolupráce a mobility;
8. význam podpory klíčových kompetencí pro celoživotní učení⁵, zejména podnikatelských kompetencí, a digitálních a zelených dovedností v systémech vzdělávání a odborné přípravy v zájmu podpory přechodu k udržitelné, inkluzivní a spravedlivé společnosti i hospodářství. V době rychlých sociálních a hospodářských změn a složitých výzev má neustálé prohlubování dovedností a změna kvalifikace, stejně tak jako celoživotní učení, včetně neformálního a informálního učení, zásadní význam pro to, aby občané dosáhli osobního naplnění a osobní pohody, byli schopni přizpůsobit se měnícímu se trhu práce a dosahovat na něm výkonnosti a zapojit se do aktivního a odpovědného občanství;

⁵ Jak se uvádí v doporučení Rady ze dne 22. května 2018 o klíčových kompetencích pro celoživotní učení (Úř. věst. C 189, 4.6.2018, s.1).

9. úlohu programů učení se prací a učňovské přípravy při zprostředkování účastníkům vzdělávání praktických, životních a sociálních dovedností a zkušeností, které odpovídají potřebám trhu práce a společnosti, a jsou vhodné pro jejich osobní rozvoj. Tyto programy mohou být založeny na udržitelných partnerstvích mezi světem práce a světem vzdělávání a odborné přípravy a rozšiřují se i mimo oblast odborného vzdělávání a přípravy (dále též jen „OVP“), a to včetně vysokoškolského vzdělávání;
10. že tato partnerství veřejného a soukromého sektoru mohou být účinným způsobem, jak propojit požadavky trhu práce s oblastí vzdělávání a odborné přípravy. Účastníci vzdělávání mohou těžit z toho, že se učí přímo z praxe a pracují s nejnovějším vývojem v jednotlivých odvětvích; inovace tak mohou být podporovány na obou stranách;
11. přínos vzdělávání a odborné přípravy k místnímu, regionálnímu, vnitrostátnímu i evropskému rozvoji, hospodářskému růstu a sociální soudržnosti. Vzdělávání a odborná příprava mohou být způsobem, jak předávat znalosti, dovednosti a kompetence mezi regiony a zeměmi, a tím přispívat k inovacím a hospodářskému růstu, k přípravě jednotlivců na měnící se trh práce v EU i k jejich osobnímu rozvoji. Vyvážená mobilita výzkumných pracovníků může zajistit, aby přínosy mobility a výměny znalostí, mezi něž patří řešení regionálních rozdílů v příležitostech v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, a to zejména v regionech, které čelí pasti rozvoje talentů, byly spravedlivě rozprostřeny v celé EU, čímž se podpoří soudržnost a sníží riziko vylidňování a odlivu mozků. Je třeba podporovat a rozvíjet pozitivní a inkluzivní pocit identity a sounáležitosti na místní, regionální, vnitrostátní i unijní úrovni na základě společných evropských hodnot, aby občané mohli rozšiřovat své znalosti a přispívat společnosti a trhu práce;

12. hodnotu nadnárodní spolupráce, výměny a mobility, jakož i sdílení osvědčených postupů v oblasti vzdělávání a odborné přípravy. Tyto postupy podporují mezikulturní dialog, evropské hodnoty, demokratické občanství a sociální soudržnost, jakož i vzájemné porozumění posilováním mnohojazyčnosti. Pro zajištění skutečné svobody pohybu žáků a studentů a pro řešení nedostatků v oblasti dovedností jsou důležité přenositelnost dovedností a uznávání kvalifikací⁶. Nadnárodní spolupráce rozšiřuje schopnost získávat nové perspektivy, sdílet nápady a budovat dlouhodobé institucionální vztahy s cílem rozvíjet znalosti, zvyšovat kvalitu a relevantnost vzdělávání, odborné přípravy a výzkumu, posílit vazby mezi vzděláváním, odbornou přípravou, výzkumem a inovacemi, zlepšit zaměstnatelnost a dovednosti a účinněji využívat digitální technologie a otevřenou vědu, a přispět tak mimo jiné k úspěchu ekologické transformace;
13. že vnitrostátní ekosystémy vzdělávání a odborné přípravy na všech úrovních mohou výrazně posílit nadnárodní spolupráci. Strukturovaná nadnárodní spolupráce na institucionální úrovni, jako jsou aliance Evropských univerzit, Aliance pro inovace, centra excelence odborného vzdělávání, pedagogické akademie Erasmus+, Pakt pro dovednosti, znalostní a inovační společnosti, jakož i vysokoškolské vzdělávání, OVP a prohlubování dovedností a změna kvalifikace dospělých, mohou rovněž posílit konkurenceschopnost Evropy a usnadnit souběžnou transformaci;

⁶ Ve zvláštním případě kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělávání, vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí je cílem dosáhnout automatického vzájemného uznávání, jak je stanoveno v doporučení Rady ze dne 26. listopadu 2018 o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí (Úř. věst. C 444, 10.12.2018, s. 1) a v závěrech Rady o dalších krocích k zavedení automatického vzájemného uznávání v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (Úř. věst. C 185, 26.5.2023, s. 44).

14. že vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2050 vyžaduje hlubší nadnárodní spolupráci, která buduje propojení a umožňuje institucím vzdělávání a odborné přípravy vzájemně spolupracovat a usnadňuje volný pohyb žáků a studentů, absolventů, akademických, výzkumných a odborných pracovníků v celé Evropě za účelem studia, práce a provádění výzkumu, a rovněž vyžaduje případnou součinnost s Evropským výzkumným prostorem;
15. že nadnárodní činnosti v oblasti vzdělávání a odborné přípravy vyplývající ze strategických partnerství mohou zahrnovat tradiční příležitosti k mobilitě pro účastníky vzdělávání, nabízet mikrocertifikáty a další příležitosti k celoživotnímu učení, jakož i flexibilní vzdělávací dráhy pro studenty a účast na programech společného diplomu, které pokrývají několik kampusů v celé Evropě.

BEROUC V ÚVAHU, ŽE:

16. konkurenceschopnost Evropy závisí na tom, zda budou její občané vybaveni dovednostmi, které obstojí i v budoucnu. Strategická partnerství v oblasti vzdělávání a odborné přípravy hrají kromě jiných faktorů klíčovou úlohu při mapování a řešení nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi a maximálním využití ekologické transformace a digitalizace, a to prostřednictvím cílených iniciativ a společných opatření. Určením oblastí, kde existují nedostatky v dovednostech nebo kde skupiny ve zranitelném postavení čelí překážkám a potřebují zvláštní podporu, aby se mohly plně zapojit do vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnanosti, mohou strategická partnerství přizpůsobit své úsilí tak, aby poskytovaly cílenou podporu i zdroje;
17. partnerství a sdílené závazky jsou klíčovou zásadou řízení systémů OVP. Cílem spolupráce se zúčastněnými stranami a místními a regionálními ekosystémy, která zajišťuje společnou odpovědnost, je zejména rozvoj inovativních postupů, zvýšení přitažlivosti odborného vzdělávání a přípravy a jeho relevantnosti pro trh práce, organizace, financování a poskytování programů učení se práci a učňovské přípravy a organizace mobility účastníků OVP;
18. například při poskytování vzdělávání a odborné přípravy v reakci na nedostatek dovedností a nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi hraje klíčovou úlohu v regionálním i místním rozvoji vysokoškolské vzdělávání. Vysokoškolské instituce se mohou stát hnací silou rozvoje ve spolupráci s dalšími institucemi vzdělávání a odborné přípravy a strategickými partnery tím, že budou flexibilní, konkurenceschopné, dostatečně financované a odpovědné, a tím, že přilákají a udrží motivované akademické i neakademické pracovníky;

19. je třeba zvýšit propustnost mezi různými druhy vzdělávání a odborné přípravy, zejména mezi systémy OVP a systémy vysokoškolského vzdělávání, aby byl pro účastníky vzdělávání a odborné přípravy zajištěn hladký přechod a bylo podporováno celoživotní učení. Propustnost mezi systémy OVP a systémy vysokoškolského vzdělávání při plném respektování institucionální autonomie a národních kvalifikačních rámců umožňuje studentům plynule se pohybovat mezi oběma systémy, aniž by čelili překážkám, jako jsou nedostatečné uznávání kreditů nebo nadbytečná práce v rámci kurzu. To usnadňuje pokrok ve vzdělávání a umožňuje jednotlivcům, aby přizpůsobili své vzdělávací dráhy jejich vyvíjejícím se kariérním ambicím;
20. je klíčové podporovat přechod mezi všeobecným vzděláváním a OVP, terciárním vzděláváním a vzdáváním dospělých s cílem zlepšit přístup znevýhodněných skupin a skupin ve zranitelném postavení ke vzdělávání a odborné přípravě a pomoci učitelům, školitelům a odborníkům v průběhu jejich profesního života rozvíjet nové dovednosti a kompetence a držet krok s nejnovějším technologickým vývojem a novými přístupy a metodikami výuky. V tomto ohledu mohou hrát roli mikrocertifikáty;
21. učení by mělo pomoci řešit nové společenské a hospodářské výzvy a případně zahrnovat prvky učení se práci, což může přispět k rozvoji průřezových kompetencí a zlepšit profesní poradenství a relevantnost systémů vzdělávání a odborné přípravy pro trh práce, čímž se zvýší zaměstnatelnost absolventů. Namísto univerzálního přístupu mohou strategická partnerství zaujímat přístup orientovaný na budoucnost a přizpůsobovat své intervence jedinečným okolnostem jednotlivých účastníků vzdělávání, průmyslových odvětví nebo regionů;

22. koordinace způsobů vzdělávání a odborné přípravy s potřebami na trhu práce a ve společnosti a s rozmanitými potřebami studentů a účastníků celoživotního učení při současném respektování autonomie vysokoškolských institucí a rozmanitosti vnitrostátních systémů OVP a systémů vysokoškolského vzdělávání může pracovní sílu lépe připravit na budoucí výzvy. Opatření založená na celospolečenském přístupu umožňují, aby iniciativy v oblasti vzdělávání a odborné přípravy reagovaly na specifické potřeby v rámci komunity, konkrétního průmyslového odvětví nebo společnosti obecně;
23. strategická partnerství mohou mít větší dopad, pokud nasměrují zdroje do oblastí, kde mohou mít největší přínos. Tím, že strategická partnerství určí prioritní oblasti pro investice nebo intervence, mohou zajistit, že zdroje budou přidělovány účinně a účelně a jejich dopad bude maximalizován. Zásadní význam mají investice do budování kapacit, zejména v oblastech s méně rozvinutou infrastrukturou v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a výzkumu, a do nabídek vzdělání spojených s hospodářskými odvětvími a technologiemi orientovanými na budoucnost. Strategická partnerství, včetně partnerství veřejného a soukromého sektoru, mohou být rovněž využita k rozvoji cenově dostupného a odpovídajícího bydlení pro studenty a učeně a zelených, energeticky účinných kampusů.

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY, aby s náležitým zohledněním institucionální autonomie a akademické svobody a v souladu s vnitrostátními podmínkami a právními předpisy:

1. podporovaly strategická partnerství na nadnárodní, vnitrostátní, regionální a místní úrovni s cílem zvýšit kvalitu, atraktivitu, relevantnost a inkluzivnost všech druhů vzdělávání a odborné přípravy;
2. podporou spolupráce se začínajícími podniky a inkubátory a dalšími partnerstvími s podnikatelskou sférou, včetně sociálního a inkluzivního podnikání, jakož i podporou mezigenerační spolupráce podporovaly podnikatelské kompetence, kreativitu a inovace na všech úrovních a ve všech druzích vzdělávání a odborné přípravy;
3. prostřednictvím strategických partnerství, zvyšováním propustnosti mezi různými druhy vzdělávání a odborné přípravy, zejména mezi systémy VOP a systémy vysokoškolského vzdělávání a vzdělávání dospělých a podporou uznávání a validace předchozího (formálního, neformálního i informálního) učení a kvalifikací prosazovaly rozvoj a provádění inovativních a flexibilních způsobů učení zaměřených na studenty a žáky;

4. podporovaly využívání strategických partnerství k posílení úlohy služeb vedení a poradenských služeb, zejména na podporu přechodu účastníků vzdělávání mezi různými způsoby vzdělávání a odborné přípravy a mezi vzděláváním a odbornou přípravou a zaměstnáním, a zároveň podporovaly celoživotní učení a profesní rozvoj;
5. prostřednictvím strategických partnerství se zaměstnavateli a sociálními partnery podporovaly příležitosti k učení se prací, kvalitní učňovské přípravě a dalším formám zkušenostního učení;
6. v rámci strategických partnerství se zúčastněnými stranami podporovaly a uznávaly profesní rozvoj a mobilitu učitelů, školitelů a pracovníků v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s cílem posílit jejich schopnost poskytovat nebo podporovat vysoce kvalitní, inkluzivní a inovativní vzdělávací zkušenosti;
7. podporovaly integraci vzdělávání a odborné přípravy do místních, regionálních, přeshraničních a unijních rozvojových strategií, prosazovaly součinnost s dalšími oblastmi politiky, jako je výzkum, inovace, ekologická a digitální transformace, podnikání, zapojení komunit a sociální začleňování.

VYZÝVÁ EVROPSKOU KOMISI, aby při náležitém zohlednění subsidiarity a vnitrostátních okolností:

1. podporovala výměnu osvědčených postupů a zkušeností při navrhování, provádění a hodnocení strategických partnerství a nadnárodní spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy prostřednictvím vzájemného učení, platform pro sdílení znalostí a studií, které osvědčené postupy zdůrazňují;
2. poskytovala pokyny a identifikovala možnosti financování na podporu vytváření a provádění strategických partnerství a nadnárodní spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy v rámci programů Erasmus+ a Horizont Evropa, Evropského sociálního fondu plus, Evropského fondu pro regionální rozvoj a dalších příslušných nástrojů financování EU a dále se zabývala synergiami mezi iniciativami v oblasti vzdělávání a odborné přípravy a dalšími oblastmi politiky EU s cílem zefektivnit společné akce EU a tyto synergie vytvářela;
3. nadále podporovala členské státy a instituce vzdělávání a odborné přípravy v jejich úsilí o posílení strategických partnerství v oblasti vzdělávání a odborné přípravy prostřednictvím různých politických iniciativ a opatření, včetně aliance Evropských univerzit, Evropské aliance pro učňovskou přípravu a center excelence odborného vzdělávání, s cílem posílit prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy evropskou konkurenceschopnost, usnadnit souběžnou transformaci a podpořit otevřenou strategickou autonomii;

4. poskytovala podporu iniciativám zaměřeným na zavádění prohlubování dovedností a změn kvalifikace v odvětvích a technologiích orientovaných na budoucnost;
 5. provedla podrobné mapování stávajících i plánovaných akademií dovedností, včetně podrobností o jejich formátu, správě, financování a cílové skupině, výsledky mapování sdílela s Radou a pravidelně je aktualizovala;
 6. dále podporovala využívání inovativních pedagogických přístupů a nástrojů prostřednictvím strategických partnerství, mimo jiné učení zaměřené na účastníky vzdělávání a učení se práci, mikrocertifikáty a kvalitní systémy učňovské přípravy v celé Evropě.
-

Politická východiska

1. Závěry Evropské rady ze dne 27. června 2024 (EUCO 15/24).
2. Závěry Evropské rady ze zasedání konaného ve dnech 17. a 18. dubna 2024 (EUCO 12/24).
3. Doporučení Rady ze dne 13. května 2024, „Evropa v pohybu“ – příležitosti ke vzdělávací mobilitě pro všechny, Úř. věst. C C/2024/3364, 14.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3364/oj>.
4. Usnesení Rady o Evropském vzdělávacím prostoru: výhled do roku 2025 a na další období, Úř. věst. C 185, 26.5.2023, s. 35.
5. Závěry Rady o dalších krocích k zavedení automatického vzájemného uznávání v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, Úř. věst. C 185, 26.5.2023, s. 44.
6. Doporučení Rady ze dne 16. června 2022 o evropském přístupu k mikrocertifikátům pro celoživotní učení a zaměstnatelnost, Úř. věst. C 243, 27.6.2022, s. 10.
7. Závěry Rady o evropské strategii o posílení postavení vysokoškolských institucí pro budoucnost Evropy, Úř. věst. C 167, 21.4.2022, s. 9.
8. Doporučení Rady ze dne 5. dubna 2022 o zefektivnění spolupráce v oblasti evropského vysokoškolského vzdělávání, Úř. věst. C 160, 13.4.2022, s. 1.
9. Usnesení Rady o novém evropském programu pro vzdělávání dospělých na období 2021–2030, Úř. věst. C 504, 14.12.2021, s. 9.
10. Usnesení Rady o struktuře řízení strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030), Úř. věst. C 497, 10.12.2021, s. 1.

11. Závěry Rady o iniciativě „Evropské univerzity“ – Propojení vysokoškolského vzdělávání, výzkumu, inovací a společnosti: příprava podmínek pro nový rozměr evropského vysokoškolského vzdělávání, Úř. věst. C 221, 10.6.2021, s. 14.
 12. Usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030), Úř. věst. C 66, 26.2.2021, s. 1.
 13. Doporučení Rady ze dne 24. listopadu 2020 o odborném vzdělávání a přípravě pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost, Úř. věst. C 417, 2.12.2020, s. 1.
 14. Prohlášení z Osnabrücku o odborném vzdělávání a přípravě jako faktoru umožňujícím oživení a spravedlivý přechod k digitální a zelené ekonomice (30. listopadu 2020).
 15. Doporučení Rady ze dne 26. listopadu 2018 o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí, Úř. věst. C 444, 10.12.2018, s. 1.
 16. Doporučení Rady ze dne 15. března 2018 o Evropském rámci pro kvalitní a efektivní učňovskou přípravu, Úř. věst. C 153, 2.5.2018, s. 1.
-